

WERKMANSREGT, Het, vrijzinnig, liberaal en vooruitstrevend "Weekblad voor het Volk", dat verscheen van 2 maart 1862 tot 17 maart 1867 en van 22 april 1866 af, na versmelting met *De Trompet* "Nieuws en Annoncenblad", *De Vrijheid* werd genoemd.

Als orgaan van de Algemeene Werkmansbond was het een van de eerste uitingen van de moderne arbeidersbeweging in Antwerpen. Hoofdredacteur Benedictus J. Mees kon rekenen op de medewerking van V. Arnould en Hendrik Lenaerts. Het weekblad vroeg onder andere de wijziging van de grondwet in de zin van "grootste vrijheid onder alle opzichten" waaronder begrepen werd: algemeen stemrecht, handelsvrijheid, scheiding van Kerk en Staat, vrijheid van geweten, verplicht onderwijs, uitbreiding van de gemeentelijke bevoegdheden, afschaffing van het stakingsverbod. Bovendien drong het blad aan op de organisatie van de arbeiders.

ders. Het *Werkmansregt* had weinig invloed op de doctrinaire liberalen die deze partij beheersten. Mees toonde zich bovendien antiklerikaal en keerde zich daarom tegen de flamingantische Meetingpartij. Uiteindelijk zou hij openlijk toetreden tot de liberale partij hetgeen hem als flamingant vrijwel uitschakelde. Behalve voor de verdediging van louter arbeidersbelangen is het blad interessant voor de studie van de sociale beweging in haar verhouding tot de V.B.: de Vlaamse strijd was in de ogen van *Het Werkmansregt/De Vrijheid* ook een sociale strijd.

LITERATUUR: H. de Borger, *Bijdrage tot de geschiedenis van de Antwerpse pers. Repertorium 1794-1914* (IUCHG, Bijdrage 49, 1968); – L. Wils, *Vlaanderen, België, Groot-Nederland. Mythe en geschiedenis*, 1994.

MICHEL OUKHOW EN JANINE BEYERS-BELL* EN
LUC VANDEWEYER